

صناعتی علمی که تنها نتیجه ی آن، اقناع توده ی مردم در مورد مطلب مورد نظر است؛ بدون آن که در آن ها جزم و یقین واقعی ایجاد کند.

خطابه

تعریف

اجزا

عمود

اعوان

قضایایی که در خطابه به عنوان مقدمه به کار می روند و عمدتا عبارتند از: مضمونات، مقبولات، مشبهات.

افعال و امور خارجی دیگری که در کنار عمود، در اقناع خوانندگان یا شنوندگان موثر است.

آداب خطابه

۱- موضوع خطابه، متناسب با نیاز مخاطبان باشد.

۲- خطیب قواعد و آداب زبان را به درستی بداند و از الفاظ جذاب و استعارات و ... استفاده کند.

۳- خطیب باید دو رکن اساسی خطابه، یعنی مدعا و دلیل را به خوبی از یکدیگر تفکیک کند.

۴- خطیب باید بر اشعار و حکایت ها و مثل ها تسلط کافی داشته باشد و از آن ها به موقع و به جا استفاده کند.

۵- خطیب باید خصوصیات اجتماعی و فرهنگی و ... مخاطبان را بخوبی بشناسد و از آن استفاده کند.

۶- خطیب باید قواعد کلی مربوط به موضوع خطابه را بداند و در مجموع دارای اطلاعات عمومی خوبی باشد.

قیاس و تمثیل، و در موارد اندکی استقرا

صورت تالیف خطابه

مقایسه خطابه با جدل

شبهات ها

- قلمروی هر دو عام است و به شاخه خاصی محدود نیست.
- هدف هر دو غلبه است.
- مشهورات در هر دوی آن ها به کار می روند.

تفاوت ها

- مطالبی که در آن ها دست یابی به یقین مراد است (برخلاف جدل) از موضوع خطابه بیرون است.
- غایت خطابه، پیروزی همراه با اقتناع است، درحالیکه در جدل چنین نیست.
- در خطابه بر خلاف جدل، از مشهورات ظاهری نیز می توان استفاده نمود.

شعر

تعریف

کلامی خیال انگیز که از اقوال موزون، مساوی و هم قافیه تالیف شده است.

فواید شعر

- ۱- برانگیختن روح حماسی در رزمندگان جبهه های نبرد
- ۲- تحریک عواطف و احساسات مردم در امور دینی، سیاسی و ... برای ایجاد انواع تحولات سیاسی-اجتماعی.
- ۳- تعظیم و تحقیر، مدح و قدح، مذمت و تحسین افراد
- ۴- ایجاد قبض و بسط، حزن و فرح روحانی در انسان ها
- ۵- برحذر داشتن از افعال ناپسند و ترغیب بر نیک نهادی و عمل صالح